

Jak přežít nevěru

STRANA 112

vyber.cz

Výběr

Reader's Digest



**Magdalena
Kožená**

Zpěvákům
populární
hudby
ani trochu
nezávidí

STRANA 34

**Dostatek
D vitamínu
dokáže divy**

STRANA 94



**Zachraňte
tučňáky!**

STRANA 48

Pomoc nabídly tisíce lidí

Květen 2004
75 Kč / 89 Sk



PLUS Chcete ušetřit? Nakupujte v cizině
■ Pašerákům na stopě ■ V ledovém zajetí
■ Zvrácený svět korejského diktátora

Občas při bouřce zahlédnu blesk, po kterém nenásleduje hřmění. Čím to je?

VE SKUTEČNOSTI hřmění blesk doprovází vždycky, ale ne ve všech případech dorazí až k vašim uším. Sebehlasitější zvuk především se vzdálí od zdroje dost rychle slábne, takže obvykle neslyšíte hrom z dálky větší než nějakých dvacet kilometrů. Ale i hřmění vytvářené podstatně bližšími blesky slyšet nemusíte, protože silné vzdušné turbulence během bouřky účinně rozptylují zvukové vlny.

A ještě dodatek pro ty, kteří to mají rádi vědecky: rychlost zvuku je vyšší v teplém vzduchu, který se při bouřce obvykle drží při zemi – čelo zvukové vlny se kvůli tomu může odklonit od zemského povrchu a zamířit vzhůru, takže vás mine.

Proč se rodí přibližně stejně mužů jako žen? Pro zachování rodu by jich přece stačilo daleko méně

U LIDÍ, stejně jako u jiných savců, určuje pohlaví potomka pohlavní chromozom v mužské spermii, která oplodní vajíčko. Spermii s „mužským“ chromozomem Y je sice zhruba stejný počet jako s „ženským“ chromozo-

mem X, ale to podle všeho není ten hlavní důvod, proč je poměr pohlaví vyrovnaný.

Jedno z možných vysvětlení přináší sociobiologie – vědecký obor, který vychází z toho, že nás ovlivňuje stejné evoluční zákonitosti, jaké platí i v živočišné říši.

„Ženy nějak dokážou – zatím nevíme jak – ovlivnit oplození tou či onou spermií,“ tvrdí biolog Tomáš Grim z olomoucké Palackého univerzity. „Zjistilo se, že vlivní a bohatí rodiče mají víc synů, naopak rodiče chudí více dcer. Z biologického hlediska je důvod celkem zřejmý: úspěšnost synů při pložení závisí na majetku, úspěšnost dcer je na majetku závislá minimálně. Bohatý syn je totiž atraktivní partner, zatímco chudý nikoliv.“

Naopak dcera – pokud vypadá alespoň trošku k světu – je pro muže atraktivní vždycky. Část lidí je chudá a druhá část bohatá, a tak se poměry pohlaví celkově vyrovnají.

Kromě toho platí pravidlo, že plodit méně početné pohlaví je vždycky výhodnější. Je-li v populaci více dcer, je výhodné plodit syny, kteří budou mít při rozmnožování větší úspěch než dcery – na jednoho syna totiž připadá víc partnerek. A samozřejmě i naopak, takže se poměr obou pohlaví opět vyrovná.“

